

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA MANAVGAT BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	52

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu.....	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	6
Tablo 8: Emlak Vergisi Beyanları ile Fiili Durum Arasındaki Farka İlişkin Taşınmaz Listesi	36
Tablo 9: Kalorifer, Klima ve Asansör Tertibatı Oteller Listesi.....	37
Tablo 10:Tahsilat Oranı Düşük Gelirler.....	42

KISALTMALAR

AŞ	:	Anonim Şirket
ÇTV	:	Çevre Temizlik Vergisi
KDV	:	Katma Değer Vergisi
KHK	:	Kanun Hükmünde Kararname
TL	:	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Bütçe İçi İşletmede Satılmak Üzere Alınan Malların Ticari Mal Olarak Kaydedilmemesi
2. İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına İndirim Konusu Olmayan Kayıtların Yapılması
3. Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi
4. Satışı Yapılan Taşınmazların Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması
5. Yatırım Avansı Niteliğindeki Tutarın Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'nda İzlenmesi
6. Emanetler Hesabının Düzenlenme Amacı Dışındaki Muhasebe İşlemleri İçin Kullanılması
7. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
2. Maddi Duran Varlıklar Amortisman Defteri Tutulmaması
3. Taşınmaz Formlarının Güncel Olmaması ve Taşınmaz İcmal Cetvelinin Düzenlenmemesi
4. Hakedişlerden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kurumlara Gönderilmemesi
5. Gecekondu Fonu Gelirlerinin İdarenin Bu Amaçla Açtığı Banka Hesabına Aktarılmaması ve Fona Ait Gelirlerin İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması
6. Araç Kiralaması Hizmet Alımının Akaryakıt Dahil Gerçekleştirilmesi
7. Kısmi Mal Teslimi Yapılan Sözleşmeler Kapsamında Muayene ve Kabul İşlemlerinin Toplu Bir Şekilde Gerçekleştirilmesi
8. Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi
9. Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

10. Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi
11. Bütçe İçi İşletme Hesabının Muhasebe Biriminde Tutulmaması
12. Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
13. Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması
14. Emlak Vergisi Beyanına Esas Bina İnşaat Sınıflarının Fiili Durumları ile Uyumlu Olmaması Nedeniyle Vergi Değerinin Eksik Hesaplanması
15. Emlak Vergisi Beyanlarında Kalorifer ve/veya Klima Tesisatı ile Asansör İçin Belirlenmiş Bedellerin Vergi Değeri Hesaplamasına Dahil Edilmemesi
16. Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Alınmasına İlişkin Takip ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması
17. İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İş Yerlerinin Bulunması
18. Tahakkuk Eden Gelir Kalemlerinin Tahsilatlarının Düşük Düzeyde Gerçekleşmesi
19. Engelli Personel Çalıştırma Zorunluluğuna Uyulmaması
20. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
21. Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması
22. İmara Aykırı Yapılara İlişkin Encümen Kararlarının Uygulanmaması
23. Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisinin Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibinin Yapılmaması
24. Yapım İşlerinde Yüklenici Tarafından İdare Onayı Alınmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli İdareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Manavgat Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve İlçe Belediyelerinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir. Sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Manavgat Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ile

Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 3 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 26 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdasEdilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	380	225
Kadrolu İşçi	216	106
Toplam	596	331
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		1801

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe Türleri ve Kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Manavgat Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	116.664.500,00	13.853.000,00	19.387.110,00/0,00	149.904.610,00	129.575.611,02	20.328.998,98	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	18.132.000,00	587.000,00	1.789.740,00/0,00	20.508.740,00	16.917.328,55	3.591.411,45	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	867.292.500,00	139.560.000,00	143.308.850,00/0,00	1.150.161.350,00	1.072.204.246,54	77.957.103,46	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	4.000.000,00	0,00	0,00/0,00	4.000.000,00	88.045,56	3.911.954,44	0,00
05	Cari Transferler	0,00	14.050.000,00	5.000.000,00	8.725.000,00/0,00	27.775.000,00	24.749.822,84	3.025.177,16	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	277.961.000,00	166.000.000,00	21.909.700,00/30.814.900,00	435.055.800,00	314.609.386,67	120.446.413,33	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.900.000,00	0,00	0,00/0,00	1.900.000,00	1.751.371,95	148.628,05	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00/0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	100.000.000,00	75.000.000,00	0,00/164.305.500,00	10.694.500,00	0,00	10.694.500,00	0,00
	Toplam		1.400.000.000,00	400.000.000,00	195.120.400,00/-195.120.400,00	1.800.000.000,00	1.559.895.813,13	240.104.186,87	0,00

Belediyenin 2023 mali yılı bütçesi ile 1.400.000.000,00 TL ödenek ve 400.000.000,00 TL ek ödenek öngörülmüş olup 2023 yılı ödenek toplamı 1.800.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 1.559.895.813,13 TL bütçe gideri yapılmıştır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini(Başlangıç + Ek Bütçe) (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	394.550.000,00	394.230.085,30	3.753.575,64	390.476.509,66	98,97
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	124.095.000,00	178.527.759,80	624.835,23	177.902.924,57	143,36
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	15.000.000,00	19.047.500,00	0,00	19.047.500,00	126,98
05- Diğer Gelirler	398.355.000,00	619.799.666,17	2.212.613,47	617.587.052,70	155,03
06- Sermaye Gelirleri	879.900.000,00	185.567.163,40	0,00	185.567.163,40	21,09
09- Red ve İadeler	11.900.000,00	0,00	0,00	0,00	0
Toplam	1.800.000.000,00	1.397.172.174,67	6.591.024,34	1.390.581.150,33	77,25

(*)Bütçe başlangıç gelir tahmini 1.400.000.000,00 TL olup, yıl içinde 400.000.000,00 TL gelir karşılığı ek ödenek alınmış ve bütçe gelir tahmini 1.800.000.000,00 TL'ye çıkarılmıştır.

(**) Ek ödenek için karşılık gösterilen gelir tutarı dâhil edilmiş haliyle, Belediyenin "Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli"ne göre hazırlanmıştır

2023 yılında net bütçe geliri %77,25 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri %98,97, sermaye gelirleri ise %21,09 ile beklenenin altında; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri

%143,36 alınan bağış ve yardımlar %126,98, diğer gelirler ise %155,03 ile beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç+ Ek) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	149.904.610,00	129.575.611,02	86,44
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	20.508.740,00	16.917.328,55	82,49
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.150.161.350,00	1.072.204.246,54	93,22
04- Faiz Gideri	4.000.000,00	88.045,56	2,20
05- Cari Transferler	27.775.000,00	24.749.822,84	89,11
06- Sermaye Giderleri	435.055.800,00	314.609.386,67	72,31
07- Sermaye Transferleri	1.900.000,00	1.751.371,95	92,18
08- Borç Verme	0,00	0,00	0
09- Yedek Ödenekler	10.694.500,00	0,00	0
Toplam	1.800.000.000,00	1.559.895.813,13	86,66

(*) 1.400.000.000,00 TL başlangıç ödeneği ve 400.000.000,00 TL ek ödenek öngörülmüş olup 2023 yılı ödenek toplamı 1.800.000.000,00 TL olmuştur.

2023 yılında bütçe giderleri %86,66 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, faiz giderleri, cari transferler, sermaye giderleri, sermaye transferleri ve yedek ödenekler kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	128.524.460,37	261.040.570,42	394.230.085,30	103,11	51,02
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	50.373.269,77	70.569.214,79	178.527.759,80	40,09	152,98
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	761.350,00	1.633.110,00	19.047.500,00	114,50	1066,33
Diğer Gelirler	179.295.011,71	336.714.888,72	619.799.666,17	87,80	84,07
Sermaye Gelirleri	3.637.555,20	30.736.816,00	185.567.163,40	744,99	503,73
Toplam	362.591.647,05	700.694.599,93	1.397.172.174,67	93,25	99,40
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-7.989.341,39	-3.686.973,26	-6.591.024,34	-53,85	78,77
Net Toplam	354.602.305,66	697.007.626,67	1.390.581.150,33	96,56	99,51

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 693.573.523,66 TL'lik (%99,51) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 133.189.514,88 TL (%51,02), teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 107.958.545,01 TL (%152,98), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 17.414.390,00 TL (%1066,33), diğer gelirlerde

283.084.777,45 TL (%84,07), sermaye gelirlerinde 154.830.347,40 TL (%503,73) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	40.601.099,72	65.443.901,79	129.575.611,02	61,19	97,99
SGK Devlet Prim Giderleri	7.125.200,52	10.841.928,81	16.917.328,55	52,16	56,04
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	265.435.360,28	588.973.789,28	1.072.204.246,54	121,89	82,05
Faiz Giderleri	3.268.145,85	585.645,58	88.045,56	-82,08	-84,97
Cari Transferler	3.471.413,34	12.544.323,17	24.749.822,84	261,36	97,30
Sermaye Giderleri	31.926.765,27	120.310.325,19	314.609.386,67	276,83	161,50
Sermaye Transferleri	1.338.674,29	1.334.133,48	1.751.371,95	-0,34	31,27
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0	0
Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00	0	0
Toplam	353.166.659,27	800.034.047,30	1.559.895.813,13	126	94,97

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 759.861.765,83 TL (%94,97) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında personel giderlerinin 64.131.709,23 TL (%97,99), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 6.075.399,74 TL (%56,04), mal ve hizmet alım giderlerinde 483.230.457,26 TL (%82,05), cari transferlerde 12.205.499,67 TL (%97,30), sermaye giderlerinde 194.299.061,48 TL (%161,50) ve sermaye transferlerinde 417.238,47TL'lik (%31,27) artış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı Faaliyet Gideri 1.556.281.242,51 TL, Faaliyet Geliri 1.375.905.890,69 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 180.375.351,82 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Melas İnşaat Turizm Taşımacılık AŞ	50.000,00	50.000,00	100
2	Manavgat Toros Et AŞ	1.050.000,00	1.050.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Manavgat Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe

Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin “Çerçeve Hesap Planının Genel Yapısı” başlıklı 46’ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik’teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik’te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Mali Tabloların Hazırlanması” başlıklı 484 ve “Mizan Cetveli ve Düzenlenecek Temel Mali Tablolar ile Diğer Mali Tablolar” başlıklı 485’inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer Belgelerin Verilme Yeri, Süresi ve Usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları konusunda personelin görev unvanlarına ilişkin yetki ve sorumluluklarını kapsayan görev dağılım çizelgesinin oluşturulması ve personele duyurulmaması nedenlerinden dolayı eksiklikler bulunmaktadır.

İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili bilgilendirme yapılmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiş olup kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmamıştır.

Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü ile İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğünün bünyesinde çalışan birim müdürleri haricinde personel olmadığı, müdürlüklere personel ödeneği haricinde ödenek ve bütçe tahsis edilmediği, yıl içerisinde müdürlüklerde herhangi bir iş ve işlem yapılmadığı görülmüştür.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol riskleri belirlememiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik

kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirilmesi yapılmamakta ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır. Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliği kapsamında idareye verilmiş iç denetçi kadrosu bulunmamaktadır. Kamu idaresi tarafından iç denetim birimi kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Manavgat Belediyesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bütçe İçi İşletmede Satılmak Üzere Alınan Malların Ticari Mal Olarak Kaydedilmemesi

Kamu İdaresinin bütçe içi işletmede satmak üzere aldığı meşrubat benzeri ürünlerinin 153 Ticari Mallar Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na kaydedildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "153 Ticari Mallar Hesabı" başlıklı 117'nci maddesinde ilgili hesabın kurumlarca herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacı ile alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, 153 Ticari Mallar Hesabı'na ilişkin olarak kurumlarca herhangi bir değişikliğe tabi tutulmadan satmak amacı ile alınan ticari mallar ve benzeri kalemlerin bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir. Satılmak üzere alınan ticari mal niteliğindeki mamuller alındığında maliyet bedeli ile 153 Ticari Mallar Hesabı'na borç kaydedilecek, satışı gerçekleştiğinde ise bu hesaba kayıtlı bedeli ile alacak ve aradaki olumlu fark da gelir hesaplarına kaydedilecektir.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresi tarafından bütçe içi işletmesinde doğrudan satılmak üzere alınan 9.053.285,99 TL tutarındaki meşrubat benzeri ticari mal niteliğindeki ürünlerin 153 Ticari Mallar Hesabı'na kaydedilmesi gerekirken 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na kaydedildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Bütçe içi işletmede doğrudan satılmak üzere alınan meşrubat benzeri ticari mal niteliğindeki ürünlerin 153 Ticari Mallar Hesabı'na kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına İndirim Konusu Olmayan Kayıtların Yapılması

Kamu İdaresinin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin katma değer vergisi (KDV) tutarlarının indirim konusu yapılamayacak olmasına rağmen 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı'nda kaydedilmek suretiyle indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı" başlıklı 153'üncü maddesinde; bu hesabın mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran KDV'nin izlenmesi için kullanılacağı ve İdarelerin, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları KDV'yi indirim konusu yapacağı, hüküm altına alınmıştır. Bunun dışında kurumun

satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen KDV'nin indirim konusu yapılmayacağı ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği belirtilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (g) bendinde; belediyelerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV'ye tabi olduğu belirtilmiştir. Yine adı geçen Kanun'un 30'uncu maddesi (a) bendinde ise vergiye tabi olmayan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan KDV'nin, hesaplanan KDV'den indirilemeyeceği ifade edilmektedir.

Ayrıca Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "B. Verginin Konusu ile İlgili Çeşitli Hususlar" başlıklı bölümünde, kamu kurum ve kuruluşları, dernek ve vakıflar ile mesleki kuruluşların vergilendirilmesi ilişkin olarak, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerin Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmeyeceğinden vergiye tabi olmayacağı belirtilmiştir. Belediyelerin kuruluş amaçlarına uygun ticari niteliği bulunmayan faaliyetlerinin, verginin konusuna dâhil edilmediği açıktır.

Buna göre belediyelerin, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili işlemleri dolayısıyla yüklendikleri KDV tutarlarını indirim konusu yapmamaları, indirim konusu yapılmayacak olan bu KDV tutarlarını hizmet alımlarında doğrudan gider yapmaları, mal alımlarında ise ilgili malın maliyetine eklemeleri, sadece vergiye tabi hizmetlerini ya da ticari niteliği bulunan faaliyetlerini ifa etmek için alınan mal ve hizmetler için ödediği KDV tutarlarını, bu hizmet ve faaliyetler karşılığı olarak tahsil ettikleri hesaplanan KDV tutarlarından, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan düzenlemeler doğrultusunda ilgili hesapları kullanılarak mahsup etmeleri gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde Belediyece yapılan elektririk faturası, su faturası, araç bakım onarım giderleri, ticari olmayan çeşitli mal ve hizmet alımı harcamalarında toplam (araç kiralama bedelleri) 36.748.066,99 TL bakiyenin indirim konusu yapıldığı ve 191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı'na kaydedildiği görülmüştür.

Bu tutarların indirim konusu yapılması hem 190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı'nın fazla görünmesine hem de alınan mal ve hizmet tutarlarının maliyetlerinin KDV tutarları kadar düşük görünmesine yol açmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

İdarenin indirim hakkı olmayan işlere ilişkin KDV tutarının indirim konusu yapılmaması, alınan mal veya hizmetin maliyetine eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

Kamu İdaresinin taşınmaz hesaplarında kayıtlı maddi duran varlıkları için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıkların maliyet bedeline eklenmeden, doğrudan 630 Giderler Hesabı'nda muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna dair "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilmesi ve amortisman hesaplamasında dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Konuya ilişkin olarak çıkarılan 47 sıra numaralı (no.lu) Amortisman ve Tükenme Payları Tebliği'nin "Amortisman ve Tükenme Payı Süre ve Oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde ise Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için gerçekleştirilen 34.000 TL'yi aşan harcamalar, değer artırıcı harcamalar olarak belirlenmiş olup anılan tutarı aşan harcamaların varlığın değerine eklenerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu limitlerin gerektiğinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca güncellenerek duyurulacağı da hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü 2023 yılında yetkisini kullanarak taşınmazlar için belirlenmiş olan limiti 114.000 TL olarak belirlemiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; taşınmaz hesaplarında kayıtlı maddi duran varlıkların değerini artıran ve tutarı 114.000,00 TL'yi aşan harcamaların ilgili maddi duran varlıkların maliyet bedeline eklenmesi ve bu duran varlıklar için ayrılan amortisman tutarlarının, söz konusu duran varlığın yenilenen değerini üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin mülkiyetinde olan hizmet binalarına ilişkin değer artırıcı nitelikteki toplam 2.067.167,46 TL tadilat ve onarım harcamalarının söz konusu varlıkların maliyet bedeline eklenmek suretiyle aktifleştirilmeden doğrudan gider hesapları ile muhasebe kayıtlarına alındığı tespit edilmiştir.

Binalara yapılan tadilat ve onarım harcamalarının binaların maliyet bedeline eklenmemesi Bilanço'da 252 Binalar Hesabı'nın 2.067.167,46 TL eksik, Faaliyet Sonuçları Tablosu'nda 630 Giderler Hesabı'nın ise 2.067.167,46 TL fazla görünmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıŖ, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan maddi duran varlıklar için yapılan limit üzerindeki harcamaların ilgili maddi duran varlık bedeline eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Satış Yapılan Taşınmazların Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması

Kamu İdaresinin mülkiyetindeki taşınmaz satışlarında; taşınmazların kayıtlı değeri yerine satış bedeli üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarıldığı, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki farkın faaliyet hesaplarında izlenmediği görölmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'na ilişkin "Hesabın İşleyiŖi" başlıklı 189'uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde, satılan arsa ve arazilerin, bir taraftan kayıtlı değeri bu hesaba, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumlu fark 600 Gelirler Hesabı'na alacak, satış bedeli 100 Kasa Hesabı veya 102 Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasındaki olumsuz fark 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan satış bedeli 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan mevzuat hükmüne göre, satışı yapılan arsa veya arazinin kayıtlı değeri 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'na alacak, satış bedeli ile kayıtlı değeri arasında olumlu fark varsa 600 Gelirler Hesabı'na alacak, olumsuz fark varsa 630 Gider Hesabı'na borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, arsaların satış değerinin tamamı olan 31.266.460,00 TL'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'na alacak kaydedildiği, satışı yapılan taşınmazların kayıtlı bedellerinin ise 1.920.454,70 TL olduğu, taşınmazların kayıtlı değeri ile satış bedeli arasındaki 29.346.005,30 TL farkın faaliyet hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

Bu durum; Bilanço'da 250 Arazi ve Arsalar Hesabı'nın olması gerekenden 29.346.005,30 TL eksik, Faaliyet Sonuçları Tablosu'nda 600 Gelirler Hesabı'nın da aynı tutar kadar eksik görülmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıŖ, bulgu doğrultusunda iŖlem tesis edileceği ifade edilmiŖtir.

Taşınmaz satışlarında; taşınmazların satış bedeli yerine kayıtlı değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarılması ve kayıtlı değerleriyle satış bedelleri arasındaki olumlu ya da olumsuz farkın faaliyet hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Yatırım Avansı Niteliğindeki Tutarın Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'nda İzlenmesi

Maddi duran varlık edinimine ilişkin yüklenicilere verilen avansların 259 Yatırım Avansları Hesabı'na kaydedilmesi gerekirken 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'na kaydedildiği görülmüŖtür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 130'uncu maddesinde 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'nın, kurumlarca mal ve hizmet alımı karşılığı olmak üzere, maddi duran varlık hesaplarını ilgilendirmeksizin yüklenicilere verilen avansların izlenmesinde kullanılacağı belirtilmiŖtir.

Aynı Yönetmelik'in 259 Yatırım Avansları Hesabı'nın niteliğine ilişkin "Hesabın Niteliği" başlıklı 206'ncı maddesinde ise bu hesabın sözleşmeye dayanılarak edinilen maddi duran varlıklarla ilgili olarak verilen yatırım avanslarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiŖtir.

Niteliği itibarıyla maddi duran varlıklarla ilgili olan ve yapım iŖi kapsamında verilen bu avansların 259 Yatırım Avansları Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde 2 yapım iŖi ihalesinde kullanılan toplam 22.615.938,75 TL avansın 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'nda izlendiği tespit edilmiŖtir. Bu durum;

Bilanço’da 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı’nın olması gerekenden 22.615.938,75 TL yüksek, 259 Yatırım Avansları Hesabı’nın ise aynı tutar kadar eksik görülmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Maddi duran varlık yapımı için verilen avansların 259 Yatırım Avansları Hesabı’na kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Emanetler Hesabının Dzenlenme Amacı Dışındaki Muhasebe işlemleri için Kullanılması

Kamu İdaresi tarafından 333 Emanetler Hesabı’nın amacı dışındaki muhasebe işlemleri için kullanıldığı grlmştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 333 Emanetler Hesabı’na ilişkin ‘‘Hesabın Niteliği’’ başlıklı 260’ıncı maddesinde; ilgili hesabın emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Yönetmelik’in 329 Diğer eşitli Borçlar Hesabı’na ilişkin ‘‘Hesabın Niteliği’’ başlıklı 254’üncü maddesinde faaliyet borçları grubu içindeki hesap kalemlerinden hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların izlenmesi için kullanılacağı dzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, emanet olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların 333 Emanetler Hesabı’nda izlenmesi için kullanılacağı, faaliyet borçları grubu içindeki hesap kalemlerinden hiçbirinin kapsamına alınamayan borçların ise 329 Diğer eşitli Borçlar Hesabı’nda izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından nakten veya mahsuben bir tahsilat yapılmadığı halde idare açısından bir yükümlülük niteliğindeki ödeme planına bağlanmış borçların 333 Emanetler Hesabı’nda izlendiği tespit edilmiştir. Kamulaştırma kaynaklı takside bağlanmış yükümlülüklerin izlendiği Temlik ve Protokol Emanet Hesabı’nda 68.992.252,00 TL alacak kaydı yapılmış olup dönem sonunda bu hesapta kalan bakiye ise 20.666.303,23 TL’dir. Bu durum; Bilanço’da 333 Emanetler Hesabı’nın olması gerekenden 20.666.303,23 TL yüksek, 329 Diğer eşitli Borçlar Hesabı’nın ise aynı tutar kadar eksik görülmesine neden olmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edilmeye başlandığı ifade edilmiştir.

Niteliği itibarıyla borç durumunda olan bu tutarların 329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Muhasebe Hesaplarında Dönemsellik İlkesine Uygun Olarak İzlenmemesi

İdarece kiraya verilen taşınmazlardan kira bedelleri peşin tahsil edilenlere ilişkin muhasebe kaydının, dönemsellik ilkesi dikkate alınmadan yapıldığı böylelikle ilgili döneme ait olmayan gelirin gelir hesabında düzenlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nın niteliğini açıklayan 286'ncı maddesinde, bu hesabın içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na ilişkin işlemleri açıklayan 287'nci maddesinde, gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izleneceği; 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nın işleyişini açıklayan 288'inci maddesinde ise, peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na kaydedileceği, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na kaydedileceği, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesap'ta kayıtlı tutarlardan ilgili oldukları ay sonlarında gelir olarak tahakkuk ettirilenlerin bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabı'na alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'na ilişkin işlemleri açıklayan 337'nci maddesinde, peşin tahsil edilen gelirlerden, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin bu hesaba alacak, bu hesapta kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların dönem sonunda bu hesaba borç, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; peşin tahsil edilen kira gelirlerinin, içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabı'na, gelecek aylarda tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na, içinde

bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin 480 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na kaydedileceği anlaşılmaktadır. 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalanların dönem sonunda bu hesaba borç, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'na aktarılmalıdır.

Yapılan incelemede, peşin tahsil edilen kira gelirlerinden gelecek aylara ve yıllara ait tutarları için ay ve yıl ayırımına gidilmeksizin ilgili döneme ait olmayan kira gelirlerinin doğrudan 600 Gelirler Hesabı'na gelir kaydedildiği, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesaplarının kullanılmadığı ve böylelikle 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı'nda 2.024.634,19 TL, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda ise 10.671.843,30 TL eksik kayıt yapıldığı görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Gelecek aylara ve yıllara ait olup peşin tahsil edilen kira alacaklarının vadelerine göre 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı'nda muhasebeleştirilmesi ve mali tablolara aktarılması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu İdaresinin Mülkiyetinde Bulunan Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kamu İdaresinin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, tapu kaydı ile mevcut kullanım şekli farklılık gösteren taşınmazları olmasına rağmen cins tashih işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde, cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde ise; kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların,

mevcut kullanım şekilleri ile tapuda kayıtlı bilgilerinin farklı olması halinde, tapu kayıtlarının taşınmazların mevcut kullanım şekilleri esas alınarak düzeltilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, kamu idarelerine ait tapuda kayıtlı olan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde bulunan 85 adet taşınmazın cins tashih işlemlerinin tamamlanmadığı tespit edilmiştir. Cins tashihi yapılmayan taşınmazların olması taşınmazın tapudaki kaydının hatalı görünmesine ve 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu'nda hataya sebebiyet vermektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıŖ, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasını sağlamak için Kamu İdaresine ait taşınmazların cins tashih işlemlerinin yapılarak söz konusu taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden bedellerinin tespit edilip mevcut durumu gösteren ilgili hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Maddi Duran Varlıklar Amortisman Defteri Tutulmaması

Kamu İdaresi tarafından maddi duran varlıkları için Duran Varlıklar Amortisman Defteri tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde; bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı, bu Yönetmelik kapsamına dahil kamu idarelerince muhasebe sistemine dahil edilen maddi duran varlıklardan hangilerinin amortismanına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilmiştir. Aynı Yönetmelik'in 491'inci maddesinde ise, idarelerce tutulacak defterler arasında Duran Varlıklar Amortisman Defterinin (örnek 65) olduğu ve bu deftere nasıl kayıt yapılacağı ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Ayrıca Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin (47) sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde amortismanına tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin duran varlıkları için amortisman defterinin tutulmadığı, dolayısıyla duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edildiği, herhangi bir sebeple kayıtlardan çıkan duran varlıklara ilişkin ne kadar amortisman ayrıldığına takibinin yapılamadığı ve bu nedenlerle amortisman süresi dolmuş olan duran varlıklar için amortisman ayrılmaya devam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıŖ, bulgu doğrultusunda iŖlem tesis edileceği ifade edilmiŖtir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hŖkmŖ doğrultusunda Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulması gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınmaz Formlarının Güncel Olmaması ve Taşınmaz İcmal Cetvelinin Düzenlenmemesi

Kamu İdaresinin mŖlkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin taşınmaz formların güncel olmadığı ve taşınmaz icmal cetvelinin hazırlanmadığı görŖlmüŖtür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İliŖkin Yönetmelik'in "Kayıt Ŗekli" baŖlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idarelerinin, tapu kŖtüđünde adlarına tescilli olan taşınmazlarını (Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu), tapu kŖtüđünde kayıtlı olmayan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlarını (Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu), orta malları niteliğindeki taşınmazlarını (Orta Malları Formu), genel hizmet alanlarını ilgilendiren taşınmazlarını (Genel Hizmet Alanları Formu), tapu kŖtüđünde ŖçŖncŖ kiŖiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazlarının kaydını (Sınırlı Aynî Haklar ile KiŖisel Haklar ve Tahsis Formu) ilgili formlarda yer alan bilgileri içerecek Ŗekilde bilgisayar veya defterde tutacakları hŖkme bađlanmıŖtır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol iŖlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak Ŗzere mali hizmetler birimine gönderileceği ve mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun Ŗekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluŖturulacađı ifade edilmiŖtir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince tapuda kayıtlı olan taşınmazlar formu, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar formu, orta malları formu, genel hizmet alanları formu, sınırlı ayni haklar ve kişisel haklar ve tahsis formu düzenlenmelidir. Ayrıca bu formların Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından konsolide edilerek tapuda kayıtlı olan taşınmazlar, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar, orta malları ve genel hizmet alanları için icmal cetvellerinin hazırlanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresine ait taşınmazlar için söz konusu formların düzenlendiği ancak Kamu İdaresi tarafından satışı yapılan taşınmazların kayıtlardan düşülmemesi sebebiyle taşınmaz formlarının fiili envanteri yansıtmadığı ve Mali Hizmetler Müdürlüğüne ilgili formlar konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin formların güncel olmaması ve taşınmaz bilgilerinin konsolide edilmemesinin mali tabloların, doğruluğunu ve güvenilirliğini etkileyebileceği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir

Kamu İdaresi tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak taşınmaz formlarının güncellenmesi ve bu formlar esas alınarak taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Hakedişlerden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kurumlara Gönderilmemesi

Kamu İdaresi tarafından yüklenicilere yapılan hakediş ödemelerinden kesilen asgari ücret desteği tutarlarının, ilgili kurumların hesaplarına aktarılmadığı ve aktarmaya ilişkin belirsizlik bulunan yıllarda ilgili kuruma başvurulmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 68'inci maddesinin birinci fıkrasıyla, madde kapsamına giren işverenlere belli koşulları sağlamaları halinde, asgari ücret desteğinden yararlanma imkânı getirilmiştir.

Aynı maddenin sekizinci fıkrasında; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet

alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesileceği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin 10.02.2016 tarih ve 2016/4 sayılı Asgari Ücret Desteğine İlişkin Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Genelgesi'nde ise, bu kapsamdaki İdareler tarafından hakedişten kesilen veya emanete alınan tutarların destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

2017 ve 2018 yıllarında 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'inci ve geçici 75'inci madde hükümleri gereği, belirli şartlarla asgari ücret destek primi uygulamasına devam edilmiştir. 2017 yılına ilişkin asgari ücret destek primi Hazine tarafından karşılanmış; 2018 yılından itibaren ise, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmaya başlanmıştır.

SGK tarafından 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'inci madde hükümlerine istinaden çıkarılan 27.02.2017 tarih ve 2017/9 sayılı Genelge'de, 2016/4 sayılı Genelge'nin bu Genelge'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, hakedişten kesilen destek primlerine ilişkin özel düzenleme yapılmamıştır. Aynı Kanun'un geçici 75'inci madde hükümlerine istinaden çıkarılan 20.06.2018 tarih ve 2018/20 sayılı Genelge'de ise, daha önceki genelgelerde asgari ücret desteğine ilişkin olarak hakedişlerden kesilen veya emanete alınan tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe, ilçelerde ise mal müdürlüğüne aktarılması gerektiğine ilişkin düzenlemeye atıf yapılmıştır.

2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 yılları için sırasıyla 5510 sayılı Kanun'un geçici 78'inci, geçici 80'inci, geçici 85'inci ve geçici 88'inci maddeleri ile belli şartlarda asgari ücret destek primi uygulamasına devam edilmiş ve bu dönemlere ilişkin asgari ücret destek primleri İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmıştır.

SGK tarafından çıkarılan 22.03.2019 tarih ve 2019/8 sayılı, 21.04.2020 tarih ve 2020/10 16.08.2021 tarih ve 2021/28 sayılı, 07.09.2022 tarih ve 2022/19 sayılı, 01.09.2023 tarihli ve 2023/25 sayılı Genelge'lerde; sıra ile 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında uygulanacak ve İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak asgari ücret destek primine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

2019, 2020 ve 2021 yıllarına ilişkin Genelgelerde 5510 sayılı Kanun'un geçici 78'inci,

geçici 80'inci, ve geçici 85'inci maddelerindeki hükme de atıf yapılmış olup, 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından yapılan, sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü hizmet alımlarında, işçilikler için İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarların idarelerce işverenlerin hak edişinden kesileceği belirtilmiştir. Anılan Genelge'lerde; ihale makamlarının hakedişlerden yaptıkları kesintilerin İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı ile ilgili açık bir düzenleme yapılmayarak, bu hususa ilişkin İŞKUR'a başvuru yapılması gerektiğinin belirtilmesiyle yetinilmiştir.

2022 ve 2023 yılına ilişkin Genelgeler'de ise hakedişlerden yapılan kesintilerin aylık olarak İşsizlik Sigortası Fonuna aktarım sürecindeki hususlara ilişkin Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün başvuru mercii olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, asgari ücret destek primlerinin genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe müdürlüğüne veya işsizlik sigortası fonuna aktarılmadığı, aktarmayla ilişkin belirsizlik bulunan yıllarda Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaat edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmı, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak anılan tutarın İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılıp aktarılmayacağı ile ilgili olarak Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğüne müracaat edilmesi ve buna istinaden 2019 yılına kadar hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarlarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına 2019 yılından sonra söz konusu kesintilerin İşsizlik Sigortası Fonuna gönderilerek kaydın kapatılması gerekmektedir.

BULGU 5: Gecekondu Fonu Gelirlerinin İdarenin Bu Amaçla Açtığı Banka Hesabına Aktarılmaması ve Fona Ait Gelirlerin İdarenin Diğer Harcamalarında Kullanılması

Kamu İdaresinin, Gecekondu Fonuna aktarılması gereken tutarları ilgili hesaba almayıp cari harcamalarda kullandığı görülmüştür.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Satış Bedelinin Ödenmesi, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir" başlıklı 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılacağı, kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verileceği belirtilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde ise bu Kanun'daki hizmetlerin yürütülebilmesi için belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanarak birer fon teşkil edileceği hükmü yer almıştır.

Aynı Kanun'un fonda toplanan paraların nasıl kullanılacağına ilişkin düzenleme yapan 13'üncü maddesinde ise bu tutarların, bu Kanun'daki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında, ıslah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında, Kendi bütçe imkanlarıyla karşılanamayan ve fakat bu Kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılacağı düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde İdarenin gecekondu fonu gelirlerinin özel bir hesaba aktarılıp, ilgili fonda biriken paraların sadece 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde belirtilen amaçlara uygun olarak kullanılması, fonda yer alan kaynakların amacı dışında kullanılmaması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde İdarenin Gecekondu Fonuna aktarması gereken payların 7.411.175,00 TL olduğu, ancak bu gelirlerin 2.024.000,00 TL kısmının gecekondu fonu hesabına aktarıldığı, aktarılmayan 5.387.175,00 TL kısmının cari harcamalarda kullandığı tespit edilmiştir. Bu durum ilgili kaynakların hangi amaçla kullanıldığının tespitini de olanaksız hale getirmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Kanun hükmünde belirtilen gelirlerin eksiksiz olarak Gecekondu Fonuna aktararak, aktarılan bu kaynakların da yalnızca Kanun'da sayılan harcamalar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 6: Araç Kiralaması Hizmet Alımının Akaryakıt Dahil Gerçekleştirilmesi

Kamu İdaresi tarafından gerçekleştirilen araç kiralaması hizmet alımı işinde araçların akaryakıt dahil kiralandığı görülmüştür.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun "Kanunun Şümulü" başlıklı 1'inci maddesinde; belediyeler tarafından kullanılacak araçların, Kanun kapsamında olduğu hüküm altına alınmış olup mezkûr Kanun'un 2'nci maddesinde traktör, arazöz, motorla işleyen her çeşit ziraat ve inşaat makineleri, hava taşıtları ve zırhlı ambulanslar ile münhasıran askeri maksatlar için kullanılan ve ordunun silah ve teçhizatından madut bulunan taşıtların ise Kanun hükümlerine tabi olmadığı ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un 12'nci maddesine dayanılarak hazırlanan Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Temel Amaç" başlıklı 5'inci maddesinde; kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasındaki temel amacın, kamudaki taşıt giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanması olduğu açıklanmıştır.

Anılan Usul ve Esaslar'ın "Genel Esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde ise kapsamdaki taşıtların, temel amaç çerçevesinde akaryakıt hariç bir şekilde edinilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde belediyelerin 237 sayılı Taşıt Kanun'u kapsamında olan idareler arasında olduğu, traktör, arazöz, motorla işleyen her çeşit ziraat ve inşaat makineleri, hava taşıtları ve zırhlı ambulanslar ile askeri amaçla kullanılan taşıtlar dışında kalan tüm taşıtların Kanun kapsamında yer alan taşıtlardan sayıldığı ve bu taşıtların akaryakıt hariç kiralanması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, 24 Ay Süre ile Manavgat Belediyesi İlçe Sınırları İçerisinde Kullanılmak Üzere Sürücülü İş Makinesi ve Araç Kiralanması Hizmet Alımı işi kapsamında greyder, kepçe, ekskavatör, vinç, silindir, asfalt serici gibi inşaat makineleri ile kamyon, pikap minibüs gibi araçlar da kiralanmıştır. Söz konusu araçlar değerlendirildiğinde Taşıt

Kanunu'na tabi olmayan inşaat makinelerinin yanında pikap, minibüs gibi Kanun kapsamına giren araçların akaryakıt dahil olarak ihale edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresinin Taşıt Kanunu kapsamındaki taşıt kiralamalarının mevzuatta belirtildiği üzere yakıt hariç bir şekilde ihale edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kısmi Mal Teslimi Yapılan Sözleşmeler Kapsamında Muayene ve Kabul İşlemlerinin Toplu Bir Şekilde Gerçekleştirilmesi

Kamu İdaresinin taraf olduğu ve peyderpey mal teslimlerinin bulunduğu sözleşmelerde yapılan kısmi kabullerde muayene ve kabul işlemlerinin yapılmadığı, yapılan son kabulde toplu bir şekilde muayene ve kabul işlemlerinin gerçekleştirildiği görölmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Denetim, Muayene ve Kabul İşlemleri" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasında; teslim edilen mallar için idarelerce kurulacak komisyon tarafından muayene ve kabul işlemlerinin yapılacağı, yüklenici tarafından mallar idareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işleminin yapılamayacağı belirtilmiştir.

Mal Alımları Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik'in "Muayene ve Kabul Komisyonlarının Kurulması" başlıklı 6'ncı maddesinde; özellikleri dolayısıyla kısa sürede nitelikleri değişebilen veya günlük teslim konusundaki malların muayene ve kabul işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için idareler tarafından muayene ve kabul komisyonu kurulacağı ifade edilmektedir.

Kamu İdaresinin taraf olduğu mal alımına ilişkin Sözleşmeler'in "Malın Teslim Alma Şekil ve Şartları ile Teslim Programı" başlıklı 10'uncu maddesinde malzemelerin, İdaresinin talebine istinaden peyderpey olacak şekilde teslim edileceği belirtilmiş olup "Denetim, Muayene ve Kabul İşlemleri" başlıklı 30'uncu maddesinde peyderpey teslim edilen malzemeler için kısmi kabul işlemlerinin yapılacağı ve rapor düzenleneceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve Sözleşme hükümleri değerlendirildiğinde peyderpey teslim edilen malzemeler için kısmi kabul ve muayene işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve ara hakedişlerin düzenlenmesi suretiyle yükleniciye ödemede bulunulması gerekmektedir. Bu durum, teslim edilen malzemelerin ihale dokümanına uygunluğunun kontrol edilebilmesi ve

yükleniciye yapılan fiyat farkı ödemelerinde malzemelerin gerçek teslim tarihlerinin esas alınabilmesi bakımından önem arz etmektedir.

Yapılan incelemede Kamu İdaresi tarafından gerçekleştirilen mal alımı ihalelerinde peyderpey teslim edilen malzemeler için münferit şekilde muayene ve kabul işlemlerinin yapılmadığı, söz konusu malzemelerin muayene ve kabul işlemlerinin ileri bir tarihte toplu olarak gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Söz konusu malzemeler tüketime konu olduğundan toplu bir şekilde gerçekleştirilen kabul işlemlerinde tüm malzemelerin muayene edilmediği değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından oluşturulacak komisyon marifetiyle kısmi teslim gerçekleştirilen mal alımı işlerinde teslim edilen malzemelerin, ihale dokümanında belirtilen özelliklere uygun olup olmadığının kontrol edilmesi ve teslim edilen her bir kısım için kabul işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal ve Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin Yöntemi ile Gerçekleştirilmesi

Kamu İdaresi tarafından bazı mal ve hizmet alımlarının parasal limitlerin altında kalmak amacıyla kısımlara bölünerek 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihale usulleri yerine doğrudan temin yoluyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu, eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ifade edilmiştir.

Diğer yandan Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılacak alımlar için parasal limitler öngörülmüş olup 20.01.2022 tarih ve 31725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2022/1 No.lu Kamu İhale Tebliği'ne göre bu limit 431.810,00 TL olarak belirlenmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyaçların, Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle, anılan madde hükmüne göre temini, Kamu İhale Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil edeceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede Kamu İdaresi tarafından doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen video film yapımı ile araç kiralama hizmet alımlarının, belirlenen 431.810 TL tutarındaki parasal limitin altında kalacak şekilde kısımlara bölündüğü tespit edilmiştir.

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğünce hizmet alımı yoluyla video film hazırlatıldığı görülmüştür. Aynı alımın parçaları olmasına rağmen kamera çekiminin, drone çekiminin, bu çekimlerin video haline getirilmesinin ve kısa videolar hazırlanması işinin beraber açık ihale usulüyle temin edilmesi yerine ayrı ayrı temin edildiği görülmüştür. Bu alımların tamamına ilişkin onay tarihleri ve yüklenici firmaların aynı olmasına rağmen farklı teminler şeklinde yürütülmüş, böylece parasal sınırların altında kalınmış ve hizmet alımı doğrudan temin usulüyle yerine getirilmiştir.

Araç kiralama hizmetlerinin ise mevsimlik ve ön görülebilir nitelikte olduğu halde konsolide edilerek açık ihale usulüyle temin edilebileceği ancak bunun yerine sözleşmelerin aylık yenilenmek suretiyle yapıldığı görülmüştür. Böylece parasal sınırların altında kalınmış ve doğrudan temin usulüne başvurulmuştur.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespiti katılmı, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Kamu ihale mevzuatının temel ilkelerinden olan rekabet ve ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını teminen mal ve hizmet alımlarının parasal limitin altında kalacak şekilde kısımlara bölünmemesi ve 4734 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temin edilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında Bütçeye Konulan Ödenegin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Kamu İdaresi tarafından doğrudan temin yöntemi ile yapılan mal alımı harcamalarının, bu amaçla bütçeye konulan ödeneklerin %10'unu aşmasına rağmen Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde; bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Öte yandan, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ'in "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinde; Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarını dikkate alacağı, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplayacakları belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendinde parasal limitleri belirlenen işler için yapacakları harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu aşmamalı, aşacak kısım için ise Kamu İhale Kurulundan onay alınmalıdır.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin 2023 yılı bütçesinde mal alımı için ayrılan ödenek tutarının 406.104.000,00 TL olduğu belirlenmiştir. Mal alımlarında %10 sınırının 40.610.400,00 TL olmasına rağmen Kanun'un 22/d maddesi kapsamında harcamanın 56.567.654,40 TL olduğu görülmüştür. Bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun aşıldığı ve söz konusu durum için Kamu İhale Kurulundan herhangi bir uygun görüşü alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmı, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir

İşlemlerin ihale mevzuatına uygun yürütülebilmesi için doğrudan temin ve pazarlık usulü kapsamında parasal limitler dahilinde yapılacak harcamalarda %10 sınırının dikkate alınması, sınırın aşılabacağı durumlarda ise Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınarak işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 10: Belirli Bir Süreyi Gerektiren Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Düzenlenmemesi

Kamu İdaresi tarafından doğrudan temin suretiyle gerçekleştirilen bazı hizmet alımı ve yapım işlerinde işin kapsamı belirli bir süreyi ihtiva etmesine rağmen sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Doğrudan Temine İlişkin Açıklamalar” başlıklı 22.1.1.3’üncü maddesinde; alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği’nin 22’nci, maddesi mülga edilmiştir.

Aynı tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılacak Alımlara İlişkin Tebliğ’in “Alımlara İlişkin Uygulama Esasları” başlıklı 4’üncü maddesinde de teslimi, sunumu veya yapımı belli bir süreyi gerektiren alımlarda sözleşme imzalanmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede; Kamu İdaresi tarafından doğrudan temin ile alımı yapılan belli bir süreyi kapsayan hizmet ve yapım işlerinde alımın sözleşmeye bağlanması gerektiği halde yükleniciler ile sözleşmenin imzalanmadığı tespit edilmiştir. Tespit edilen söz konusu alımlar, belirli bir süreyi gerektirdiği açık olan yapım, bakım, onarım işleri ile belirli süre boyunca video kesitler hazırlanması ve benzer işlerdir.

Sözleşmelerin, hizmet veya yapımın niteliği ile işin süresinde bitirilebilmesi bakımından İdareye güvence sağladığı değerlendirildiğinde belirli süreyi ihtiva eden alımların sözleşme düzenlenmeksizin gerçekleştirilmesi risk teşkil etmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Belli bir süreyi gerektiren doğrudan temin kapsamında gerçekleştirilen yapım ve hizmet işlerinde yüklenicilerle sözleşme imzalanması gerekmektedir.

BULGU 11: Bütçe İçi İşletme Hesabının Muhasebe Biriminde Tutulmaması

Bütçe içi işletmeye ait hesap ve işlemlerin belediyenin muhasebe birimi dışında hizmet alımı suretiyle serbest muhasebeci ve mali müşavir tarafından tutulduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının, mahalli idareler bütçesi içinde oluşturulacak işletmelerin, kuruluş ve işleyişine dair usul ve esasları düzenlemek olduğu;

"Muhasebe Yetkilisi" başlıklı 7'nci maddesinde, mahalli idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe yetkilisinin işletmenin de muhasebe yetkilisi olduğu ve işletmenin hesabının, muhasebe yetkilisi tarafından, mahalli idare kesin hesabına dahil edilerek ilgili mercilere verileceği;

"Muhasebe İşlemleri" başlıklı 9'uncu maddesinde, işletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulacağı hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelik'in düzenlemesine göre bütçe içi işletmelerin muhasebe yetkilisi ilgili mahalli idarenin muhasebe yetkilisi olup bütçe içi işletmenin mahalli idare kesin hesabına dahil edilmesi; işletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulması gerekmektedir

Kamu İdaresinin, bütçe içi işletmesinin bulunduğu; ancak, bu işletmenin muhasebesinin Yönetmelik'te belirtildiği şekliyle belediye muhasebe biriminde tutulmadığı, dışarıdan bir serbest muhasebeci mali müşavire hesapların tutturulduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında her ne kadar Belediyenin bütçe içi işletmesinin 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na tabi olduğundan hesap verilebilirlik adına serbest mali müşavirlik hizmeti alınarak ödeme yapılmış olduğunu belirtse de Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği hükümlerine göre bütçe içi işletme hesaplarının, mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulması gerekmektedir.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Kamu İdaresinin bütçe içi işletmesinin muhasebe işlemlerinin muhasebe biriminde tutulması gerekmektedir.

BULGU 12: Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

Kamu İdaresinin yetki ve sorumluk alanı içindeki bazı iş yerlerinin çevre temizlik vergisi (ÇTV) mükellefiyetinin bulunmaması nedeniyle vergi tahsilatında gelir kaybı yaşandığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, verginin mükellefinin ise binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binaların kullanılması ile başlayacağı düzenlenmiştir.

İdarenin yetki alanına giren çevre temizlik vergisinin konusu, ticari iş yerleri ile diğer şekilde kullanılan binalar olup, mükellefi ise bu binaları kullanan gerçek ve tüzel kişilerdir. Yine söz konusu Kanun'da çevre temizlik vergisine ilişkin olarak iş yerlerine özel herhangi bir muafiyet ve istisnaya yer verilmemiştir.

Yapılan incelemede, Vergi Dairesi Müdürlüğünden alınan İdarenin sınırları içerisinde bulunan aktif iş yerleri verilerinden yola çıkılarak yapılan inceleme neticesinde, Kamu İdaresinin sınırları içerisinde 21.578 adet iş yerinin bulunduğu; ancak bu iş yerlerinden sadece 17.035 adedinin çevre temizlik vergisi mükellefi olduğu tespit edilmiştir. ÇTV mükellefi olması gereken 4.543 adet iş yerine ilişkin Kamu İdaresi tarafından mükellefiyet işlemi tesis edilmeyerek İdarenin önemli bir gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisindeki faal iş yerlerine ÇTV mükellefiyetlerinin tesis edilmesi ve söz konusu vergi kaynağına yönelik etkin bir yoklama ve takip mekanizması oluşturulması gerekmektedir.

BULGU 13: Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Tesis Edilmeyen İşyerlerinin Bulunması

Kamu İdaresi sınırları içerisinde eğlence vergisine tabi faaliyet gösteren bazı işyerlerine ilişkin eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Eğlence Vergisi" başlıklı Üçüncü Bölümü'nün 17'nci maddesinde; bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, "Mükellef" başlıklı 18'inci maddesinde ise; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un "Matrah" başlıklı 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında; matrahın biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için tespit edileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; biletle girilmeyen bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing gibi eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ve söz konusu yerleri işleten gerçek ve tüzel kişilerin eğlence vergisi mükellefi olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinin sınırları içerisinde faaliyetlerini devam ettiren ve biletle girme zorunluluğu bulunmayan gece kulübü, bar, canlı müzik işletmelerinin verilerinden yola çıkılarak yapılan incelemelerde; Vergi Dairesi Müdürlüğünde kayıtlı eğlence vergisi mükellefi olup eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılmayan işyerlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gereken eğlence yerlerinin mükellefiyetlerinin sağlanması ve eğlence vergisinin tahakkuk ve tahsilinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 14: Emlak Vergisi Beyanına Esas Bina İnşaat Sınıflarının Fiili Durumları ile Uyumlu Olmaması Nedeniyle Vergi Değerinin Eksik Hesaplanması

Kamu İdaresinin emlak vergisi mükelleflerinin beyannamelerinde, vergiye tabi vergi değerinin hesaplanmasında dikkate alınan bina inşaat sınıfı ile fiilen yapılan tespitler sonucu olması gereken bina inşaat sınıflarının uyumlu olmaması sonucu vergi değerinin hatalı olduğu ve dolayısıyla verginin daha düşük tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir diğer binalarda ise binde iki olduğu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde için ise bu oranların yüzde yüz artırımlı olarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu Kanun'un 29'uncu maddesinin (b) bendinde ise binaların vergi değeri; Maliye ve Bayındırlık ve İskân Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31'inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük hükümlerinden yararlanılmak suretiyle hesaplanan bedel olduğu belirtilmiştir.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "Binaların İnşaat Sınıflarına Göre Ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde binalar; lüks sınıf, birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf ve basit inşaat olmak üzere beş sınıfta düzenlemiştir. Bu sınıflamanın, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi vb. hususlar nazara alınarak yapılacağı ve inşaat sınıflarının tayinine esas alınacak niteliklerin Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunacağı belirtilmiştir. Buna istinaden Maliye Bakanlığınca Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel 15.12.1982 tarih ve 17899 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Cetvel'de binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar söz konusu Tüzük'e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir.

14 seri no.lu Emlak Vergisi Genel Tebliği'nin "Bina İnşaat Sınırlarının Tespiti" başlıklı bölümünde; binanın gireceği sınıfın, bu özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirleneceği belirtilmiştir. Örneğin bina, ikinci sınıf inşaata ilişkin özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyorsa ikinci sınıf olarak beyan edilecektir. Binada anılan özelliklerden yarıdan fazlası yoksa bu defa özellikleri itibariyle en yakın olduğu sınıfın beyan edilmesi icap edecektir. Örneğin, binanın 5 özelliği ikinci sınıfa, 4 özelliği üçüncü sınıfa, 1 özelliği de birinci sınıfa dâhil ise, söz konusu bina ikinci sınıfa daha yakın olduğu için ikinci sınıf olarak beyan edilmesi gerekecektir. Diğer taraftan, binanın bir alt veya üst sınıftan hangisine gireceği konusunda tereddüde düşülen hallerde, vergi değerinin beyan edilmesinin esas olduğu da dikkate alınarak, bir üst sınıfın bildirileceği belirtilmiştir. Örneğin binanın üçüncü sınıfa mı yoksa ikinci sınıfa mı gireceğinde tereddüt gösteriliyorsa, bu binanın ikinci sınıf inşaat kabul edilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

57 seri no.lu Emlak Vergisi Genel Tebliği'nde; belediyeler, emlak vergisi işlemlerinde başta imar birimleri olmak üzere emlak vergisine konu taşınmazlara ilişkin öncelikle kendi kayıtlarında bulunan bilgi ve belgelerden faydalanacaklar ve gerek duymaları halinde bildirimlerin kontrolü amacıyla bildirim konu taşınmazlarda yoklama ve tespit yapmaları gerektiği düzenlenmiştir.

Binaların fiili durumları ile verilen beyannamelerin doğruluğuna ilişkin İdarenin teknik personelleri ve yoklama memurları eşliğinde yapılan fiili denetim sonucunda; beyanname üzerindeki bina inşaat sınıfları ile yoklama sonucunda tespit edilen bina inşaat sınıfları arasındaki farktan kaynaklanan 170.910.289,82 TL matrah farkı ve dolayısıyla 2023 yılına ilişkin olarak 683.641,16 TL emlak vergisi farkı ortaya çıkmıştır. Kamu İdaresinin 2023 gelirleri aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 8: Emlak Vergisi Beyanları ile Fiili Durum Arasındaki Farka İlişkin Taşınmaz Listesi

Sıra No	Beyanname Üzerinde Bildirilen Sınıf	Tespit Sonucu Belirlenen Sınıf	Beyanname Üzerindeki Vergi Değeri (TL) (A)	Tespit Sonucu Olması Gereken Vergi Değeri (TL) (B)	Oluşan Matrah Farkı (TL) (B-A)	Alınması Gereken Vergi Farkı (TL) [(B-A)*0,004]
1. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	186.981.000,00	242.854.313,00	55.873.313,00	223.493,25
2. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	124.458.000,00	134.154.908,00	9.696.908,00	38.787,63
3. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	121.697.000,00	146.779.196,00	25.082.196,00	100.328,78
4. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	110.720.000,00	130.857.139,00	20.137.139,00	80.548,56
5. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	103.267.000,00	126.664.298,00	23.397.298,00	93.589,19
6. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	102.038.000,00	117.534.128,00	15.496.128,00	61.984,51
7. Örnek	2.Sınıf	1.Sınıf	46.361.692,18	67.589.000,00	21.227.307,82	84.909,23
Toplam					170.910.289,82	683.641,16

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Kamu İdaresinin emlak birimi tarafından bina inşaat sınıflarının tespitine ilişkin mer'i mevzuat hukmlerinin emrettiği şekilde yapılacak fiili tespitler ile sınıfların gerçek mahiyetinin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 15: Emlak Vergisi Beyanlarında Kalorifer ve/veya Klima Tesisatı ile Asansör İçin Belirlenmiş Bedellerin Vergi Değeri Hesaplamasına Dahil Edilmemesi

Emlak vergisine ilişkin fiili denetim ile tespit edilen ve vergiye tabi bedelin hesaplanmasında dikkate alınması gereken kalorifer ve/veya klima tesisatı ile asansörün, emlak

vergi beyannameleri üzerinde yapılan kontrollerde yer almaması dolayısıyla vergi değerinin hatalı hesaplandığı ve dolayısıyla verginin daha düşük tahakkuk ettirildiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde bina vergisinin oranının meskenlerde binde bir diğer binalarda ise binde iki olduğu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde ise bu oranların yüzde yüz artırımlı olarak uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "İnşaat Maliyet Bedelinin Hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde; hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için %8, asansör tesisatı için ayrıca %6 oranında ilave yapılacağı belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca 25.08.2022 tarihli ve 31934 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 81 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekinde ise 2023 yılı için binaların metrekare normal inşaat maliyet bedellerine asansör, kalorifer veya klima tesisat bedellerinin dahil olmadığı, yukarıda belirlenmiş oranların bu bedellere ilave edileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede vergiye tabi bedelin hesaplanmasında asansör, kalorifer veya klima tesisatı bulunup bulunmadığı da kriter olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu ve sair mevzuat hükümleri doğrultusunda binaların vergi değeri hesaplanırken; binalarda asansör, kalorifer veya klima tesisatı bulunup bulunmadığına da bakılması gerekmektedir.

Binaların fiili durumları ile verilen beyannamelerin doğruluğuna ilişkin İdarenin teknik personelleri ve yoklama memurları eşliğinde yapılan fiili denetim sonucunda; asansör ve/veya klima tesisatı olmasına rağmen otellerin emlak vergisi beyanlarında asansör ve/veya klima tesisatına ilişkin eksik beyanlarının olduğu görülmüştür. Aşağıdaki tabloda ayrıntısı gösterilen ve işletmelerde yer alan asansör ve/veya klima tesisatının inşaat metrekare birim fiyatlarına dahil edilmesi sonucunda oluşan vergiye tabi toplam matrah farkı 208.613.306,00 TL, alınması gereken toplam vergi farkı ise 834.453,22 TL olarak hesaplanmıştır.

Tablo 9: Kalorifer, Klima ve Asansör Tertibatlı Oteller Listesi

Sıra No	Eski Vergi Değeri (TL) (A)	Yeni Vergi Değeri (TL) (B)	Matrah Farkı Toplamı (TL) B-A)	Alınması Gereken Vergi Farkı (TL) [(B-A)*0,004]
1. Örnek	222.637.000,00	232.516.423,00	9.879.423,00	39.517,69
2. Örnek	192.773.000,00	213.335.568,00	20.562.568,00	82.250,27
3. Örnek	187.226.000,00	197.848.464,00	10.622.464,00	42.489,86

4. Örnek	186.981.000,00	191.715.568,00	4.734.568,00	18.938,27
5. Örnek	179.959.000,00	203.355.606,00	23.396.606,00	93.586,42
6. Örnek	166.685.000,00	185.038.228,00	18.353.228,00	73.412,91
7. Örnek	166.292.000,00	176.915.792,00	10.623.792,00	42.495,17
8. Örnek	166.053.000,00	171.628.731,00	5.575.731,00	22.302,92
9. Örnek	157.596.000,00	161.912.551,00	4.316.551,00	17.266,20
10. Örnek	134.722.000,00	149.265.349,00	14.543.349,00	58.173,40
11. Örnek	129.276.000,00	131.008.061,00	1.732.061,00	6.928,24
12. Örnek	121.697.000,00	126.881.500,00	5.184.500,00	20.738,00
13. Örnek	114.701.000,00	118.904.043,00	4.203.043,00	16.812,17
14. Örnek	110.720.000,00	114.586.445,00	3.866.445,00	15.465,78
15. Örnek	103.267.000,00	109.914.256,00	6.647.256,00	26.589,02
16. Örnek	102.038.000,00	105.013.302,00	2.975.302,00	11.901,21
17. Örnek	90.375.000,00	95.102.926,00	4.727.926,00	18.911,70
18. Örnek	85.786.000,00	89.712.523,00	3.926.523,00	15.706,09
19. Örnek	80.550.000,00	83.451.526,00	2.901.526,00	11.606,10
20. Örnek	80.016.000,00	88.409.074,00	8.393.074,00	33.572,30
21. Örnek	78.560.000,00	85.951.605,00	7.391.605,00	29.566,42
22. Örnek	77.095.000,00	80.482.565,00	3.387.565,00	13.550,26
23. Örnek	74.962.000,00	77.694.374,00	2.732.374,00	10.929,50
24. Örnek	72.060.000,00	73.891.116,00	1.831.116,00	7.324,46
25. Örnek	69.164.000,00	71.773.311,00	2.609.311,00	10.437,24
26. Örnek	66.450.000,00	72.985.253,00	6.535.253,00	26.141,01
27. Örnek	66.051.000,00	70.116.078,00	4.065.078,00	16.260,31
28. Örnek	63.693.000,00	68.488.388,00	4.795.388,00	19.181,55
29. Örnek	66.673.000,00	70.415.801,00	3.742.801,00	14.971,20
30. Örnek	35.498.000,00	39.603.525,00	4.105.525,00	16.422,10
31. Örnek	10.363.000,00	10.614.354,00	251.354,00	1.005,42
	Toplam		208.613.306,00	834.453,22

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda çalışmalara başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Kamu İdaresinin emlak birimi tarafından asansör, kalorifer veya klima tesisatının varlığına ilişkin mer'î mevzuat hükümlerinin emrettiği şekilde yapılacak fiili tespitler ile vergi değerinin fiili duruma uygun hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 16: Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsat Harcı Alınmasına İlişkin Takip ve Tahsil İşlemlerinin Yapılmaması

Kamu İdaresinin sınırları içerisinde ulusal bayram günlerinde faaliyet gösteren işyerlerini tespite ilişkin bir takibin yapılmadığı, dolayısıyla tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsil edilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına ilişkin "Konu" başlıklı 58'inci maddesinde; ulusal bayram günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi işleminin, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına tabi olacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanun'un "Mükellef" başlıklı 59'uncu maddesinde, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının mükellefinin kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzel kişi olduğu belirtilmiştir. Aynı Kanun'un "Mükellefiyet Dönemi ve Harcın Ödenmesi" başlıklı 61'inci maddesinde ise, söz konusu harcın mükellefiyet döneminin, çalışma izninin kullanılacağı takvim yılı olduğu, yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya işin terk edilmesi hallerinde mükellefiyetin, çalışılan süreye inhisar edeceği, mükellefiyete girilen veya mükellefiyetten çıkılan ay kesirlerinin tam ay sayılacağı, söz konusu harcın makbuz karşılığında ve peşin olarak tahsil edileceği ve harcı ödenmemiş ruhsatların geçerli olmayacağı düzenlenmiştir.

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'inci maddesine göre, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nın ulusal bayram olduğu ve Bayramın, 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlayıp ve 29 Ekim günü devam edeceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından, ulusal bayram günlerinde çalışan iş yerlerinin tespitine ve söz konusu günlerde çalışan/çalışmak isteyen iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı ve söz konusu harca ilişkin herhangi bir gelir elde edilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcına ilişkin gerekli takip ve tahsil işlemlerinin yapıldığı ifade edilse de cevap ekinde yer alan tahakkuk ve tahsil belgelerinin 2024 yılında düzenlendiği yani denetim döneminden sonra gerçekleştirilen tahakkuk tahsil işlemlerine ilişkin olduğu görülmüştür.

Kamu İdaresinin gelir kaybına uğramaması için mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcıyla ilgili gerekli takip ve tahsilat işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 17: İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunan İş Yerlerinin Bulunması

Kamu İdaresinin sınırları içerisinde yer alan bazı işletmelerin iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette buldukları görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek ve gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin yetki ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde ise belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının iş yeri açma izni harcına tabi olduğu ifade edilmektedir.

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in, "İşyeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan iş yeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı; iş yerlerine bu Yönetmelik'te belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı; iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan iş yerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki hükümler kapsamında, Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren iş yeri sayısına ilişkin olarak Vergi Dairesi Müdürlüğünden bilgi talep edilmiş olup; ilçe sınırları içerisinde faal iş yeri sayısının 21.578 adet olduğu tarafımıza bildirilmiştir. Bahse konu müdürlükten alınan bu iş yeri sayısı içerisinde avukatlık büroları, eczaneler, doktor muayenehaneleri, muhasebe büroları, özel eğitim kurumları, noterler gibi Belediyeden ruhsat alma zorunluluğu olmayan iş yerleri ile Büyükşehir Belediyesi sınırları kapsamında kalan iş yerleri de bulunmaktadır.

Kamu İdaresinden alınan verilere göre ise; Belediye sınırları içerisinde toplam 13.858 adet iş yerinin İdareden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı aldığı görülmüştür. Faal iş yeri sayısının 21.578 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ruhsat verilen 13.858 adet iş yeri dışında geriye kalan 7.720 adet iş yerinin tamamının Büyükşehir Belediyesi sınırları kapsamında kalan veya Belediyeden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf iş yeri olamayacağı kanaatine varılmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bulgu konusu hususun ilgili rutin kontrollerin yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak faal işyeri sayısı ile ruhsatlı işyeri sayısı arasındaki fark göz önüne alındığında yapılan rutin kontrollerin yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

Gerek söz konusu harç gelirlerinden mahrum kalınmaması, gerekse bazı iş yerlerinin Kamu İdaresi kontrolü dışında ruhsatsız bir şekilde faaliyetini sürdürmesini engellemek üzere, iş yeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan iş yerleri hakkında gerekli tespitlerin yapılması, kurum içi koordinasyonun güçlendirilmesi ve mevzuatın öngördüğü işlemlerin tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Tahakkuk Eden Gelir Kalemlerinin Tahsilatlarının Düşük Düzeyde Gerçekleşmesi

Kamu İdaresinin “Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetveli”ni oluşturan gelir kalemlerinden bazılarının tahsilat oranlarının düşük düzeyde kaldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinin (f) bendinde; belediye başkanı, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkili kılınmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 60’inci maddesinin (e) bendinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun’un 61’inci maddesinin birinci fıkrasında, muhasebe hizmetinin; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemi olduğu, aynı maddenin ikinci fıkrasında muhasebe yetkilisinin, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un “Ödeme Zamanı ve Önce Ödeme” başlıklı 37’nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un “Ödeme Emri” başlıklı 55’inci maddesinin birinci fıkrasında; amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı hükmü yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir ihbarname düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 15 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir ödeme emri düzenlenerek tebliğ edilmelidir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında olmayan gelirlerin ise 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, bütçe gelir kesin hesap cetvelinde önemli görülen ancak tahsilat tahakkuk oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 10: Tahsilat Oranı Düşük Gelirler

	Toplam Tahakkuk (TL)	Net Tahsilat (TL)	Tahsil oranı %
Arazi Vergisi	2.522.297,92	1.159.277,32	45,96
İlan ve Reklam Vergisi	21.349.011,35	10.644.959,23	49,86
Çevre Temizlik Vergisi	26.764.863,49	14.970.792,18	55,93
Para Cezaları	97.322.568,46	46.256.795,28	47,53
İdari Para Cezaları	71.661.501,30	30.965.590,84	43,21
Ecrimisil Gelirleri	40.627.252,57	28.272.923,39	69,59

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmıŖ, bulgu doğrultusunda iŖlem tesis edileceği ifade edilmiŖtir.

Tahsilatın takibinin yapılması ve yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: Engelli Personel ÇalıŖtırma Zorunluluğuna Uyulmaması

Kamu İdaresi tarafından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirlenen oranda engelli personel istihdam edilmediği görülmüŖtür.

657 sayılı Kanun'un "Engelli Personel ÇalıŖtırma Yükümlülüğü" baŖlıklı 53'üncü maddesinde; kurum ve kuruluşların çalıŖtırdıkları personelin %3'ü oranında engelli personel çalıŖtırmak zorunda olduğu, belirtilen oranın hesaplanmasında ise ilgili kurum veya kuruluşun yurt dıŖı teŖkilat hariç toplam dolu kadro sayısının dikkate alınmasının gerektiği hüküm altına alınmıŖtır.

Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik'in "Kadroların Tahsisi" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında; engellilerin atanmasına tahsis edilecek kadro sayısının tespitinde, ilgili kamu kurum veya kuruluşunun, yurt dışı teşkilatı hariç, toplam dolu memur kadro sayısının %3'ünün dikkate alınacağı düzenlenmiştir. Ayrıca aynı maddenin ikinci fıkrasında; kamu kurum ve kuruluşlarının, hizmet gereklerine göre engellilerin atanmasına tahsis edecekleri münhal kadrolarını, Engelli Kamu Personel Seçme Sınavı sonuçlarına veya kura usulüne göre yerleştirme yapılmasını sağlayacak şekilde farklı eğitim düzeyi, hizmet sınıfları ve unvanlar itibarıyla hazırlanmasının esas olacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresinde dolu memur kadro sayısının 225 olduğu ancak bu sayının %3'üne tekabül eden 7 engelli memurun istihdam edilmesi gerektiği halde 4 engelli memur istihdam edildiği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, engelli memur çalıştırılması kanuni bir zorunluluk olduğundan toplam dolu memur kadro sayısının %3'ü oranında engelli memur istihdamının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 20: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Kamu İdaresinde çalışmakta olan kadrolu işçilerin önemli bir kısmının yıllık izinlerini düzenli şekilde kullanmayıp biriktirdiği, biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti ödemelerine dönüşmesi sebebiyle İdarenin önemli tutarda ödeme yapmasına neden olacağı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu, ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Yıllık Ücretli İzin Hakkı ve İzin Süreleri" başlıklı 53'üncü maddesinde; en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve bu izin hakkından vazgeçilemeyeceği, "Yıllık Ücretli İznin Uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde; yıllık ücretli iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde

verilmesinin zorunlu olduğu, “İzinde Çalışma Yasağı” başlıklı 58’inci maddesinde; yıllık ücretli iznini kullanmakta olan işçinin izin süresi içinde ücret karşılığı bir işte çalıştığı anlaşılırsa, bu izin süresi içinde kendisine ödenen ücretin işveren tarafından geri alınabileceği, “Sözleşmenin Sona Ermesinde İzin Ücreti” başlıklı 59’uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, “İzinlere İlişkin Düzenlemeler” başlıklı 60’ıncı maddesinde; yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarihli ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu’na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun’un 103’üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun’un 56’ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik’in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk lirası (2023 yılında 1683 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, 106 tane sürekli işçiden 61 tanesinin yüz gün ve üzeri izninin biriktiği tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri

sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından önemli miktarda giderin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Kamu İdaresinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 21: Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye, toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kanunu'nun "Mahalli İdarelerde Sözleşme İmzalanması" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediye başkanı arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içinde sözleşme yapılabilir hükmüne yer verilmiştir.

Bu düzenlemede yer alan "sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere" ibaresinden de anlaşılacağı üzere imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge ödenmesi ile ilgili olmalıdır.

25.08.2021 tarihli 31579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin üçüncü kısmının dördüncü bölümünde düzenlenen "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlığı altında sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılacak sözleşmelerde kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı dışında herhangi bir mali veya sosyal hak verilebileceği yönünde bir hüküm

bulunmadığından İdare ile sendika arasında imzalanan sözleşmede yukarıda zikredilen mali haklar dışında haklara yer verilmesi mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Yapılan incelemede, Kamu İdaresi ile Sendika arasında imzalanan sözleşme arasında yapılan sosyal denge sözleşmesinde “Başvuruların Yanıtlanması”, “Sendika Temsilcilik Odası ve İlan Tahtası Tahsisi”, “Sosyal Çalışmalarda Yardımcı Olmak” ve “Sendikal İzinler” gibi sosyal denge tazminatı tutarına ilişkin olmayan ve sözleşmede bulunmaması gereken hususların bulunduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir

Sosyal denge sözleşmelerinin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılması ve sosyal denge tazminatı sözleşmelerinde, sosyal denge tazminatının tutarının belirlenmesi ve uygulanmasına ilişkin hükümler dışında herhangi bir hüküm konulmaması gerekmektedir.

BULGU 22: İmara Aykırı Yapılara İlişkin Encümen Kararlarının Uygulanmaması

Kamu İdaresi tarafından ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılar için düzenlenen yapı tatil zabıtlarına ilişkin mevzuatta öngörülen süre içerisinde ruhsat alınmayan veya ruhsata uygun hale getirilmeyen yapılara yönelik encümen kararlarının yerine getirilmediği görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun “Ruhsatsız veya Ruhsat ve Eklerine Aykırı Olarak Başlanan Yapılar” başlıklı 32'nci maddesinde, ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığının ilgili idarece tespitinin yapılacağı, yapının mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı maddenin devamında; durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılacağı, bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibinin, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak mührün kaldırılmasını isteyeceği, aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mührün kaldırılarak inşaatın devamına izin verileceği ifade edilmiştir.

Aksi durumda ruhsatın iptal edileceği, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan binaların,

belediye encümeni kararını müteakip belediye tarafından yıktırılacağı ve masrafının yapı sahibinden tahsil edileceği, yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapıların, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabileceği veya yıktırılabilceği, bu durumda yıkım maliyetlerinin %100 fazlası ile ilgili idareden tahsil edileceği, ilgili idarenin ödememesi durumunda 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunacağı belirtilmiştir.

Ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılan yapılar nedeniyle para cezası verilmesine karar verilebilmesi için, idarece yapı hangi aşamada olursa olsun yapı tatil tutanağının düzenlenmesi gerekmekte olup, verilecek para cezasının ruhsata aykırılıkların durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre mevzuata aykırılığın her bir metrekaresi için hesaplanacağı dikkate alındığında söz konusu tutanakta ruhsatsız ya da ruhsata aykırı yapının durumunun, niteliğinin, yerleşmeye ve çevreye etkisinin, can ve mal emniyetini tehdit edip etmediğinin ve metrekaresinin somut ve ayrıntılı olarak belirtilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapılara ilişkin düzenlenen 245 yapı tatil tutanağı bulunduğu görülmüştür. Yapı tatil tutanaklarına konu yapıların 45 tanesinde ilgililerince aykırılıkları ortadan kaldırıldığı, 4 tanesinde ise idarece yıkımın gerçekleştirildiği anlaşılmış olup geriye kalan 196 yapı tatil tutanağı için düzenlenen yıkım kararı uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, idarece oluşturulan yıkım programı kapsamında yıkım işlemlerinin gerçekleştirildiği, yıkıma ilişkin çalışmalara yürütmeyi durdurma davalarından kaynaklanan yasal süreçlerin sonlanmasına müteakip başlanıldığı, ilgili müdürlüğe ait araç parkının bulunmaması ve hizmet götürülen alanın yüz ölçümünün büyük olması sebebiyle araç temini konusunda aksaklıkların meydana geldiği ve bu sebeplerden dolayı bazı yıkımların gerçekleştirilemediği, yıkım işlemlerinin sonraki senelerde de gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. Her ne kadar ilgili müdürlüğe ait bir araç parkının olmaması ve faaliyet gösterilen alan çapının geniş olması gerekçe gösterilmişse de bahse konu şartlar mevzuatta yer alan hükümlerin yerine getirilmesine engel teşkil etmemektedir. İlgili müdürlük idare envanterinde

var olan araçları bu amaç doğrultusunda kullanabileceği gibi personel planlamasını da bu doğrultuda gerçekleştirerek yasal süreci sonuçlanan yapılar hakkında ise yıkım işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

Yapı tatil tutanakları hakkında encümende verilen kararların kamu idaresine mali yük doğmaması için anılan mevzuat hükümlerince yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisinin Tapu Müdürlüğü Nezdinde Takibinin Yapılmaması

Kamu İdaresinin sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerine ilişkin İdare tarafından gerekli takibin yapılmadığı, dolayısıyla emlak vergisi işlemlerinin de güncel takip edilmediği görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu ile 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, belediyeler tarafından tahsil edilen ve önemli bir gelir kalemi olan emlak vergisini güvence altına almak amacıyla, tapu idarelerine; kamulaştırma işlemleri ve devir gibi mülkiyet değişimlerini ilgili İdareye bildirme zorunluluğu getirmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Kamulaştırma Bedelinin Mahkemece Tespiti ve Taşınmaz Malın İdare Adına Tescili" başlıklı 10'uncu maddesinde; kamulaştırma kaynaklı tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmayacağı; ancak, tapu dairesinin durumu ilgili vergi dairesine bildireceği hükme bağlanmıştır.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bildirim Verme ve Süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde; bu Kanun'un 33'üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde emlak vergisi bildirimiminin, emlakın bulunduğu yerdeki ilgili İdareye verilmesinin zorunlu olduğu, "Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinde; bir bina veya arazinin takvim veya ifraz edilmesi veya mükellefinin değişmesinin vergi değerini tadil eden sebepler arasında olduğu, "Usul Hükümleri" başlıklı 37'nci maddesinde; bu Kanun'da geçen "Vergi dairesi" tabirinin, belediyeleri ifade ettiği, "Ödeme Süresi" başlıklı 30'uncu maddesinde ise; tapu müdürlüklerinin devir ve ferağ işlemini, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili İdarelere elektronik ortamda bildireceği belirtilmiştir.

Gayrimenkul mülkiyetinin kamu tüzel kişiliği adına tescil edildiği kamulaştırma işlemlerinin, mevzuat gereği ilgili Kamu İdaresine bildirilmemiş olması sonucu; kamulaştırılarak kamu tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan gayrimenkule ilişkin daha önceden beyanname verilmemiş, emlak vergisi ödenmemiş ve bildirim yapılmamış olması halinde bu hatanın düzeltilmeden devam etmesi ve kamu adına tescil tarihinden sonra tahakkuk yapılmaması gerekirken, eski malik adına tahakkuk yapılmaya devam edilmesi riskleri ortaya çıkmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin sınırları içerisinde yapılmış olan kamulaştırma işlemlerinin Tapu Müdürlüğü tarafından İdareye bildirilmediği, İdarenin de bu kamulaştırma işlemlerine ilişkin gerekli takibi yapmadığı ve bildirim yapılması için girişimde bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, örnek olarak verilen belgelerde bulgu doğrultusunda iş ve işlemlerin yapıldığı, yapılmaya devam edileceği ifade edilmiştir. İdarece örnek olarak verilen kamulaştırma işlemlerinin belediye tüzel kişiliği tarafından yapılan kamulaştırma işlemleri olduğu, bulgu konusu yapılan hususun ise Manavgat sınırları içerisinde diğer kamu tüzel kişileri tarafından gerçekleştirilen kamulaştırma işlemlerine ilişkin emlak vergisinin tapu müdürlüğü nezdinde takibinin yapılmamasıdır.

Kamu İdaresi tarafından emlak vergisi gelirlerini güvence altına almak üzere Kamulaştırma Kanunu ve Emlak Vergisi Kanunu kapsamındaki işlemler konusunda tapu idaresinden gerekli bilgilerin sistemli ve zamanlı temin edilmesini sağlayacak takip sisteminin kurulması gerekmektedir.

BULGU 24: Yapım İşlerinde Yüklenici Tarafından İdare Onayı Alınmadan Alt Yüklenici Çalıştırılması

Kamu İdaresi tarafından gerçekleştirilen yapım işinde onay alınmaksızın alt yüklenici çalıştırıldığı, yüklenici ile alt yükleniciler arasında imzalanmış sözleşmelerin İdareye sunulmadığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde alt yüklenici; sözleşme konusu işin nev'i itibarıyla bir kısmını yüklenici ile yaptığı sözleşmeye dayalı olarak gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Şartname'nin "Alt Yüklenicilerin Çalıştırılması ve Sorumlulukları" başlıklı 20'nci maddesinde ise alt yüklenici çalıştırılabilmesine ilişkin esaslar, alt yüklenicilere yaptırılacak

işlerin kapsamı ve alt yüklenicilerin sorumlulukları düzenlenmiştir. Bu kapsamda yüklenici ile alt yükleniciler arasında tanzim edilen sözleşmelerin bir örneğinin idareye sunulmasının zorunlu olduğu ve idarece onaylanmayan alt yüklenicilerin hiçbir surette iş yerinde çalışamayacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Manavgat İlçe Sosyal Güvenlik Merkezi Müdürlüğü ile yazışma gerçekleştirilmiş ve yapım işleri kapsamında farklı yükleniciler tarafından iş yeri tescil edildiği görülmüştür. Buna göre; Manavgat Sınırları İçinde Kaldırım ve Çevre Düzenlemesi Yapılması, Sorgun Mahallesi 930 Parselde Restoran Yapılması, Manavgat Irmağı Üzerine Çelik Konstrüksiyon Taşıt Köprüsü Yapılması ve Manavgat Belediyesi Fen İşleri Prefabrik Şantiye Binaları Yapılması İşlerinde yüklenici tarafından idarenin izni alınmaksızın alt yüklenici çalıştırıldığı ve tescil edilen iş yerleri ile ilgili olarak Kamu İdaresinden herhangi bir onay alınmadığı ve bu işlere ilişkin sözleşmelerin sunulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresinin onayı alınmadan alt yüklenici çalıştırılması halinde alt yüklenicilere yaptırılan işin bedelinin tespit edilememesine, ilgililerin yasaklılık teyidinin yapılamamasına ve yapılan işlerden dolayı alt yüklenicilere sorumluluk tesis edilememesine neden olunabileceği değerlendirilmektedir. Diğer yandan yüklenici ile alt yükleniciler arasında düzenlenen sözleşmelerin İdareye sunulmaması halinde ise bu sözleşmelerden doğan damga vergisinin takip edilebilmesi mümkün olmayacaktır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bulgu doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

İşlerin, ihale dokümanında yer alan hususlara uygun olarak gerçekleştirilmesinin kontrolü ile mevzuat tarafından öngörülen güvencelerin sağlanabilmesi için alt yüklenicilerin İdarenin onayına istinaden çalıştırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelini Oluşturan Gelir Kalemlerinden Bazılarının Tahsilat/Tahakkuk Oranının Düşük Seviyede Gerçekleşmesi	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir
İdareye Ait Taşınmazların Mali Hizmetler Müdürlüğündeki Kayıtları ile Emlak ve İstimlak Müdürlüğündeki Kayıtları Arasında Farklılık Olması	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir
İdare tarafından Yapılan Alımlarda Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Limitlere Uyulmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir
Gecekondu Fonu Hesabının Vadesiz Hesap Olması ve Fona Ait Gelirlerin Belediyenin Cari Harcamalarında Kullanılması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir

Amortisman Defteri Tutulmaması	2022	Yerine Getirilmedi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir
İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2022	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu hususa Sayıştay Denetim Raporu'nun "Diğer Bulgular" bölümünde yer verilmiştir